

Szakozási kérdések

025.45/085/

Több olvasónk érdeklődött hozzáférhető, illetve kapható osztályozási táblázatok iránt. Az alábbiakban közöljük a vonatkozó lényegesebb adatokat.

Az ETO legújabb t e l j e s kiadása a 3. nemzetközi kiadásként megjelent Dezimal-Klassifikation, Deutsche Gesamtausgabe - Deutscher Normenausschuss, Berlin. Kiadója a Beuth-Vertrieb, Berlin. A mű a FID 196. számú kiadványaként jelent meg, és az alábbi kötetekből áll:

1. Lieferung. /Hilfstafeln, Abteilungen 0/2/
1934. Utánnnyomás 1948. 160 p. + kiegészítések DM 28,-
2. Lieferung. /Abteilungen 3/4/
1935. Utánnnyomás 1948. 172 p. + kiegészítések DM 31,-
3. Lieferung. /Abteilung 5/
1937. Utánnnyomás 1947. Kifogyott, ld. a 8. nemzetközi kiadást!
4. Lieferung. /Abteilung 6/61/
1951. 162 p. DM 32,-
5. Lieferung. /Abteilung 62/
1938. Utánnnyomás 1958. 192 p. + kiegészítések DM 34,-
6. Lieferung. /Abteilungen 63/66/
1940. Utánnnyomás 1948. 224 p. + kiegészítések DM 40,-
7. Lieferung. /Abteilungen 67/9/
1948. 224 p. DM 32,-
8. Lieferung. Alphabetisches Sachverzeichnis.
Teil 1: A - G. 1951. Utánnnyomás 1956. 256 p. DM 30,-
9. Lieferung. Alphabetisches Sachverzeichnis.
Teil 2: H - R. 1952. Utánnnyomás 1958. 294 p. DM 34,40
10. Lieferung. Alphabetisches Sachverzeichnis.
Teil 3: S - Z. 1953. Utánnnyomás 1958. 240 p. DM 28,-
- Ergänzungen zu den Lieferungen 1 - 7./250.sz.
FID kiadvány/. 1951. 116 p. DM 12,50

Időközben - a FID 297.sz. kiadványaként - előkészítették a 2. német kiadás megjelenését, amely a 8. nemzetközi kiadásként jelenik

Szakozási kérdések

meg. A 3. Lieferung kifogytával meg is jelent az új kiadásban az Abteilung 5, az alábbi címen:

Dezimalklassifikation, Zweite Deutsche Gesamtausgabe.
Abt.5. Mathematik, Naturwissenschaften. 1958. 289 p. DM 54,-

Előkészületeken van a kiadás keretében az Abteilung 62; megjelenése belátható időn belül várható.

Az ETO táblázatokból különböző szakkiadások is jelentek meg. Jelentősebbek:

Dezimal-Klassifikation. Fachausgabe, Messen, Prüfen, Regeln, Schutz. Beuth-Vertrieb, Berlin. 1954. 110 p. DM 25,-
/FID száma: 270/

Dezimalklassifikation. Fachausgabe Elektrotechnik, zweite überarb. u. erweit. Auflage. Beuth, Berlin, 1960. 135 p.
/FID száma: 324/

Rövidített kiadás német nyelven:

Dezimal-Klassifikation. Deutsche Kurzausgabe. Beuth, Berlin 1955. 224 p. DM 17,8
/FID száma: 279/

Háromnyelvű rövidített kiadás:

Dezimal-Klassifikation, Dreisprachige Kurzausgabe.
Beuth, Berlin 1958. 515 p. DM 74,-
/FID száma: 277/

A fentiek alapján a teljes német táblázatot az alábbi formában rendelhetjük meg:

Dezimal-Klassifikation, Deutsche Gesamtausgabe. Lieferungen
1. bis 10. und Ergänzungsband.
Fachausgabe Messen, Prüfen, Regeln, Schutz
Fachausgabe Elektrotechnik, 2. Aufl.
/Szükség esetén:/ Dreisprachige Kurzausgabe
Beuth, Berlin, 1948-1960. DM 475,-

- - - - -

Kéthavonta jelenik meg az ETO-kérdésekkel foglalkozó DK-Mitteilungen című folyóirat, amely a FID publikációk 304 számát viseli. E lap aktuális szakozási problémákon kívül minden számában hat-nyolc oldal kiegészített ETO-táblázatot hoz, melyek a német teljes kiadás lapszámához illeszkedve beragaszthatók. Ilyen kiegészített táblázatokat Sonderheft-ek alakjában is kiad. Eddig megjelentek:

Sonderheft 1, DK 69	1959. 24 p.	
Sonderheft 2, DK 669	1960. 32 p.	
Sonderheft 3, DK 678/679	1960. 24 p.	Ez utóbbi kiadvány

függeléként a műanyagok ETO-számmal ellátott kereskedelmi elnevezését is közli tárgymutató gyanánt. A DK-Mitteilungen, valamint Sonderheft-jei ugyancsak Beuth-Vertrieb, Berlin kiadványaként rendelhetők meg.

Jól használható üvegtechnikai ETO-táblázat a Karl FILL szerkesztette "Auszug aus der Dezimalklassifikation für das Fachgebiet Glas", amely a Verlag der Deutschen Glastechnischen Gesellschaft, Frankfurt am Main kiadásában 1959-ben jelent meg. Terjedelme 36 oldal, és célszerűen összeállított tárgymutatóval van ellátva.

Az Eigenverlag des Verbandes Schweizerischer Lack- und Farbenfabrikanten adta ki 1960-ban Zürich-ben a Schriftenreihe der Forschungsgemeinschaft Schweizerischer Lackfabrikanten harmadik füzeteként - OESTERLE, K.M. szerkesztésében - a "Gekürzte und vereinfachte Universelle Dezimalklassifikation für die Bedürfnisse der Lack- und Farbenindustrie, sowie des Maler- und Gipsgewerbes" című kötetet. A két részből álló táblázatot nyilvánvalóan a címben körülírt iparok gyakorlati dokumentációs igényeinek megfelelően szerkesztették, és ez igényekhez igazodik a kereskedelmi elnevezéseket is felölelő tárgymutató is. A 190 oldalas kötet ára 194,- forint.

Számottevő dokumentációs anyag részletekbe menő osztályozására csak a teljes ETO-táblázatok birtokában van lehetőség. A tudományban és a technikában azonban új és újabb fogalmak merülnek fel, melyek egyértelmű jelölését a meglévő táblázatok nem biztosítják. Az ilyen fogalmak és dolgok jelölésére a FID /Fédération Internationale de Documentation/ szakbizottságai új ETO-jelzeteket szerkesztenek, a régi túlhaladottakat pedig szükség esetén megváltoztatják, vagy törlik. Ezek a változások, illetve kiegészítések P-Notes /Projets/ címen - mint javaslatok - kerülnek szabálytalan időközökben kiadásra, és ha négy hónapon belül nem élnék ellenvetéssel, a javaslatok mint elfogadott ETO-számok érvénybe lépnek. A P-Notes-ben megjelent és érvénybe lépett ETO-számok félévenként az "Extensions and Corrections to the UDC" című periodikus kiadványban kerülnek közlésre. Három éven keresztül minden új szám tartalmazza /kumulatív/ az előző számok anyagát is, utána új sorozat kezdődik.

ETO-táblázatunk teljessé tételéhez a korábban részletezett teljes német kiadáson kívül tehát még az alábbi Extensions ... kötetek tartoznak:

Extensions and Corrections to the UDC. Series 1.
Extension 6, 1954.
Tartalmazza a PE 411 - 520 Note-okat, valamint a
PE 537-ig terjedő kiegészítéseket. 168 p.

Extensions and Corrections to the UDC. Series 2, No.6. 1956.
Tartalmazza a PE 521-597 Note-okat. FID száma 248. 75 p.

Extensions and Corrections to the UDC. Series 3. No.6. 1959.
Tartalmazza a PE 598-658 Note-okat 118 p.

Extensions and Corrections to the UDC. Series 4, No.4. 1961.
Tartalmazza a PE 659-723 Note-okat 92 p.

Az Extensions ... valamint a P-Notes a FID kiadásában jelennek meg /Den Haag, Willem Witsenplein 6./, az Extensions évi előfizetési ára /évente kétszer jelenik meg/ DM 42,-, a P-Notes-é évi DM 14,-

Magyar kiadásban az alábbi táblázatok vehetők figyelembe:

KÁPLÁNY Géza: Könyvtárak korszerű rendezése és fejlesztése, II. kötet: Az Egyetemes Decimális Osztályozórendszer rövidített magyar nyelvű kiadása. Bp. A Technológiai Könyvtár Barátainak Egyesülete. 1943. 117 p.
Antikváriumokban ritkán elérhető kötet, alkalmas az ETO-ban való tájékozódásra, gyors áttekintésre.

Az Országos Dokumentációs Központ kiadásában 1950-ben jelent meg az "Egyetemes Tizedes Osztályozás rövidített kiadása" betűrendes tárgymutatóval, három kötetben rotaprint sokszorosítással. Utánnymása 1951-ben, majd az Országos Széchényi Könyvtár kiadásában 1954-ben készült. Negyedik kiadása 1955-ben már négy kötetes beosztásban került a könyvtárosok kezébe.

Az Országos Széchényi Könyvtár kiadványai 40. köteteként VEREDY Gyula szerkesztésében 1958-ban jelent meg a Bibliotheca kiadónál az "Egyetemes Tizedes Osztályozás. A nemzetközi táblázatok hivatalos magyar kivonata". A tárgymutatóval ötszáz oldalt meghaladó kötet - bár 1150 példányban jelent meg - antikváriusoknál is ritkán található.

Az Országos Műszaki Könyvtár és az Országos Osztályozó Bizottság közös kiadásában jelent meg 1956-ban a GAITS György szerkesztette "Az Egyetemes Tizedes Osztályozó rendszer kiegészített táblázatai, 624 Épitomélnöki tudományok" német nyelven. A 75 oldalas, mutatóval ellátott táblázat az 1955. december 1-ig megjelent kiegészítéseket /PE 595-ig/ is tartalmazza.

A Műszaki Könyvkiadónál 1956-ban megjelent "Országos Műszaki Könyvtár Híradástechnikai könyvek bibliográfiája és ismertetése" mű függeléke a HOLLÓS Miklós szerkesztette "Az ETO híradástechnikai szakjelzetei" című táblázat. A határterületek szakjelzetei mellett a kézirat lezárásáig megjelent kiegészítéseket is tartalmazza.

Az Országos Könyvtárügyi Tanács Kiadványai 4. köteteként jelent meg ANDRÉKA Pálné és CZELLÁR Ferenc szerkesztésében a "Műanyag- és rokoniparok osztályozása" című, betűrendes mutatóval ellátott 81 oldalas kötet, amely a 678/679 kiegészített táblázatokat tartalmazza. FID száma 310.

Meg kell említeni az "A textilipar és a textilipari anyagvizsgálat és határterületeik osztályozási rendszere az Egyetemes Tizedes Osztályozás alapján" című munkát, mely a Könyvkiadónál 1951-ben jelent meg 146 oldal terjedelemben. A táblázatok felépítése az ETO alapján történt, alosztásai azonban csak alakilag követik az ETO-t. Összeállítása látnivalóan gondos, körültekintő, aprólékos munkát igényelt, szerkesztésénél azonban nem vették következetesen figyelembe az ETO meglévő táblázatait, így nem képezhette alapját egy - a FID-hez benyújtható - módosító, illetve kiegészítő javaslatnak. E táblázat tipikus példája a szakszerűen felépített, de csak há-

zi használatra alkalmas "magán-" szakrendszernek. A szakozó is jó hasznát veszi szakmai tájékozódásra; e táblázat alapján azonban szakozni n e m s z a b a d !

A 313.sz. FID-kiadvány az A B C Rövidített Építőipari Osztályozás tervezők és kivitelezők számára. Az Építésügyi Dokumentációs Iroda adta ki 1960-ban 71 oldal terjedelemben. A célszerű nyomdai kiállítás mellett érdemes lett volna ujonnan szerkesztett teljes, kiegészített táblázatot nyújtani.

Az ETO negyedik nemzetközi kiadása angol nyelvű. FID száma 179. Kiadója a British Standards Institution, London W.1. Eddig az alábbi táblázatok jelentek meg:

Universal Decimal Classification

British Standards 1000:Vol.1.-Part 1. Auxiliary tables, 0

1943. 60 p.	Vol.2.-Part 1. 5/53	10/-
1943. 103 p.	Vol.2.-Part 2. 54	10/-
1943. 77 p.	Vol.2.-Part 2. Index	15/-
1951.	Vol.2.-Part 3. 55/59	3/6
1943. 91 p.	Vol.2.-Part 3. Index	15/-
1950.	Vol.4.-Part 2. 621.3	3/6
1946. 46 p.	622/623	10/-
1955. 52 p.	669	15/-
1949. 44 p.	69	15/-
1958. 36 p.		15/-

Az ötödik nemzetközi kiadás francia nyelvű: Classification Décimale Universelle. Editions Mundaneum, Brüssel. Eddig az alábbiak jelentek meg:

0	FID-száma 249.	1951. Holland forint 6.50
2	251.	1951. 6.50
3	252.	1952. 286 p. 24.-

Szakozási kérdések

61	204.	1940.		33.-
62	205.	1941.	256 p.	47.50
65	207.	1942.		9.50

Az utóbbi három táblázat csak fotokópiaként kapható.

A hatodik nemzetközi kiadás japán, a hetedik spanyol; még egyik sem teljes. A kilencedik nemzetközi kiadás a portugál lesz. Rövidített kiadás számos nyelven jelent meg; itt csak a háromnyelvű kiadás adatait közöljük: Dezimalklassifikation, Dreisprachige Kurzausgabe. FID-száma 277. Beuth, Berlin, 1958. 515 p. DM 74.- Német, angol, francia nyelven.

.oo 0 oo.